

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

563

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Minister van Financiën over *hoe de voorgenomen maatregelen in het regeerakkoord van Rutte III de «brievenbus-bv's» het leven zuur gaan maken* (ingezonden 7 november 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Snel** (Financiën), mede namens de Minister van Financiën (ontvangen 1 december 2017).

Vraag 1, 2, 11, 12

Kunt u aangeven hoe de regering, bij monde van de Minister-President, «de brievenbus-bv's het leven zuur (gaat) maken»?¹

Hoe verhoudt de uitspraak van de Minister-President tijdens het debat over de regeringsverklaring zich tot het regeerakkoord?^{2 3} Gaat u een bronbelasting op dividend invoeren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Kunt u aangeven hoe «brievenbusfirma's» precies belast gaan worden?⁴ Zijn het de «brievenbusfirma's» die belast gaan worden of de eigenaren van de vennootschappen die beheerd worden door trustkantoren? Kunt u uw antwoord toelichten?

Kunt u aangeven in hoeverre dit beleid afrekenet met de «brievenbusfirma's aan de Amsterdamse grachten en de Zuidas»?⁵ Kunt u uw antwoord toelichten?

¹ Uitspraak Rutte in debat over de Regeringsverklaring op 2 november «We gaan tegelijkertijd ook de brievenbus-bv's het leven zuur maken».

² Uitspraak Rutte in debat over de Regeringsverklaring op 2 november: «Daar gaan we een bronbelasting invoeren op dividend, rentes en royalty's».

³ Regeerakkoord Rutte III. Pagina 36: «De dividendbelasting wordt afgeschaft. Tegelijkertijd wordt, om brievenbusconstructies tegen te gaan, een bronbelasting op rente en royalty's ingevoerd op uitgaande financiële stromen naar landen met zeer lage belastingen (low tax jurisdictions). Financiering met eigen vermogen wordt ook aantrekkelijker door de aftrekbaarheid van vreemd vermogen te beperken».

⁴ Uitspraak Van Haersma Buma in debat over de Regeringsverklaring op 1 november: «Dat is de doorbraak die we hebben bereikt, dat is iets wat het vorige kabinet niet lukte. Dat is dat we brievenbusfirma's eindelijk gaat belasten».

⁵ Uitspraak van Segers in het debat over de Regeringsverklaring op 1 november: «Twee: we willen van bepaalde banen af. Dat is aan de Zuidas, dat zijn die brievenbusfirma's aan de Amsterdamse grachten. Daar willen wij vanaf».

Antwoord 1, 2, 11, 12

Met de aangehaalde uitspraak van de Minister-President uit het debat over de regeringsverklaring is gedoeld op de in het regeerakkoord opgenomen maatregelen om brievenbusconstructies tegen te gaan. Daarin wordt voorgesteld om de dividendbelasting af te schaffen, maar deze (materieel) in stand te laten in misbruiksituaties en naar low tax jurisdictions. Daarnaast wordt voorgesteld om een bronheffing op rente en royalty's te introduceren in misbruiksituaties en naar low tax jurisdictions. In deze kabinetsperiode zullen overigens meer maatregelen worden getroffen in de strijd tegen belastingontwijking, zoals bijvoorbeeld de invoering van een strenge earningsstripping-maatregel (generieke renteaftrekbepanking), van een (aanvullende) CFC-maatregel, en van maatregelen gericht tegen internationale belastingontwijking, onder meer door middel van hybride mismatches (ATAD1 en ATAD2).

Zoals toegezegd tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen zal de aanpak van het kabinet om belastingontwijking te bestrijden nader in beeld worden gebracht in een brief van mij aan uw Kamer. De Minister-President heeft in het debat van 15 november jl. over het afschaffen van de dividendbelasting aangegeven dat deze brief begin volgend jaar naar uw Kamer wordt gestuurd. In die brief wil ik ook verder op deze maatregelen – en het beleid ten aanzien van brievenbusfirma's – ingaan.

Vraag 3, 9

Bedoelt de Minister-President met «brievenbus-bv's» de trustkantoren, die voor derden vennootschappen beheren? Zo nee, wat bedoelt de Minister-President dan met «brievenbus-bv's»?

Hoeveel brievenbus-bv's zijn er in Nederland? Wie bepaalt dat een bv enkel een brievenbus-bv is? Hoe gaat dit in zijn werk? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 3, 9

De term «brievenbus-bv's» heeft de Minister-President gebruikt in de context van de voorgestelde invoering van bronheffingen op betalingen van dividend, rente en royalty's in misbruiksituaties en naar low tax jurisdictions. Met deze voorgestelde bronheffingen wil het kabinet Nederland onaantrekkelijk maken voor vennootschappen zonder reële economische activiteiten die Nederland enkel gebruiken om geld door te laten stromen.

Het is op dit moment niet mogelijk aan te geven hoeveel vennootschappen die nu in Nederland zijn gevestigd de voorgestelde bronheffingen zouden moeten inhouden, indien zij hun activiteiten onveranderd voortzetten in Nederland. In de wet zullen criteria worden vastgelegd op basis waarvan kan worden bepaald of betalingen door een Nederlandse vennootschap binnen de reikwijdte van de voorgestelde bronheffing vallen. De criteria worden gedurende het wetgevingsproces allereerst door het kabinet, maar uiteindelijk ook in overleg met het parlement bepaald.

Vraag 4, 5

Welk aandeel van de werkzaamheden van trustkantoren hebben als kern vennootschappen, die gebruik maken van de lage bronbelasting op rente en royalty's? Kunt u het overzicht aan de Kamer sturen?

Kunt u aangeven hoeveel vennootschappen, zonder reële economische activiteit (lees: substantie), zich vestigen in Nederland vanwege de lage bronbelasting op rente en royalty's? Zo nee, bent u bereid hier onderzoek naar te doen?

Antwoord 4, 5

Voor een onderzoek naar vennootschappen met een beperkte economische aanwezigheid verwijs ik naar het SEO-rapport «Uit de schaduw van het bankwezen» uit 2013.⁶ In de kabinetsreactie op dit rapport⁷ trok het toenmalige kabinet de conclusie dat rente- en royaltystromen die door Nederlandse bfi's (bijzondere financiële instellingen) worden ontvangen en worden uitbetaald aan vennootschappen in laagbelastende jurisdicties een wezenlijk

⁶ http://www.seo.nl/uploads/media/2013-31_Uit_de_schaduw_van_het_bankwezen_01.pdf

⁷ Kamerstuk 25 087, nr. 60.

risico meebrengen dat door het concern als geheel te weinig belasting wordt betaald en dat daardoor in strijd met de geest van de regels wordt gehandeld. Het kabinet adresseert dit risico met zijn voorstel voor een bronheffing op rente en royalty's in misbruiksituaties en naar low tax jurisdictions.

Vraag 6

Welke andere redenen hebben vennootschappen, zonder reële economische activiteit (lees: substantie), om zich te vestigen in Nederland? Kunt u een uitgebreid overzicht hiervan geven?

Antwoord 6

In antwoord op vragen van de leden Diks en Van der Lee⁸ heeft mijn ambtsvoorganger aangegeven dat multinationals en investeringsmaatschappijen regelmatig gebruik van Nederland maken als onderdeel van hun vennootschapsrechtelijke inrichting vanwege het gunstige vestigingsklimaat. Verschillende factoren dragen hieraan bij. Naast fiscale vestigingsfactoren heeft Nederland bijvoorbeeld een kwalitatief onderscheidend civielrechtelijk stelsel en bijbehorende rechtspleging, hoogopgeleide en internationaal georiënteerde werknemers en een goede infrastructuur. Binnen de vennootschapsrechtelijke inrichting worden soms verschillende Nederlandse vennootschappen gebruikt voor verschillende activiteiten, bijvoorbeeld omdat het wenselijk is dat de activiteiten juridisch afgescheiden plaatsvinden, terwijl het grootste deel van de substance is geconcentreerd in één vennootschap. Dit is overigens ook binnen het MKB niet ongebruikelijk.

Vraag 7, 8

Hoe vaak heeft het rulingteam van de Belastingdienst (APA-ATR team) zekerheid vooraf gegeven aan een vennootschap zonder reële economische activiteit over de betalen belasting in Nederland?

Kunt u aangeven hoe vaak er een ruling is afgegeven voor enkel en alleen een vennootschap die rente en/of royalty's betrof, voor een vennootschap die geen rente en/of royalty's betrof en voor een mix van rente en/of royalty's en andere belastingen betrof?

Antwoord 7, 8

Op basis van het ATR-besluit⁹ wordt een verzoek tot zekerheid vooraf slechts in behandeling genomen indien het verzoekende lichaam voldoet aan de in de bijlage bij het besluit genoemde substance-eisen op het gebied van de reële aanwezigheid, dan wel het concern waartoe het verzoekende lichaam behoort in Nederland operationele activiteiten uitoefent of daartoe concrete plannen heeft. Daarnaast wordt geen Advance Pricing Agreement (APA) gesloten indien een dienstverleningslichaam niet voldoet aan één of meer van de in de bijlage bij dat besluit opgenomen vereisten op het gebied van de reële aanwezigheid in Nederland of geen reële risico's loopt. Een dienstverleningslichaam is een lichaam waarvan de werkzaamheden in een jaar hoofdzakelijk bestaan uit het rechtens dan wel in feite direct of indirect ontvangen en betalen van rente, royalty's, huur of leasetermijnen, onder welke naam en in welke vorm dan ook, van, onderscheidenlijk aan, niet in Nederland gevestigde lichamen die behoren tot het concern waarvan de belastingplichtige deel uitmaakt. In 2014 zijn 39, in 2015 zijn 48 en in 2016 zijn 31 APA's afgesloten met een dienstverleningslichaam dat aan de vereisten voldoet op het gebied van reële aanwezigheid (substance) in Nederland.

Vraag 10

Hoeveel werkgelegenheid biedt de trustsector/de brievenbus-bv's in Nederland? Uit welke functies bestaat de personeelsopbouw?

Antwoord 10

Cijfers omtrent werkgelegenheid in de trustsector worden niet bijgehouden. In aansluiting op gepubliceerde cijfers van het SEO schat de branchevereniging, Holland Quaestor, dat de gereguleerde trustsector rechtstreeks goed is voor 2500 voltijd banen c.q. 3200 werknemers. Dat zijn banen die een direct

⁸ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2512.

⁹ Besluit van 12 juni 2014, nr. DGB 2014/3099.

verband houden met het verrichten van trustdiensten. De trustsector is heel divers en kent qua personeelsopbouw geen vast stramien. Op dit moment zijn er 224 vergunninghoudende gereguleerde markspelers actief, variërend van grote internationaal opererende spelers met honderden werknemers die zijn gevestigd op de op het internationaal bedrijfsleven gerichte locaties in Nederland tot eenmansondernemingen.